

Dabaszgāzes tirgus, ES un Latvijas tiesiskais regulējums

Valsts sekretāra vietnieks
Jurijs Spiridonovs
17.01.2014.

LATVIJAS REPUBLIKAS
EKONOMIKAS MINISTRIJA
MINISTRY OF ECONOMICS
OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Dabaszgāzes tirgus liberalizācijas process

- Dabaszgāzes infrastruktūras attīstība, lai
 - diversificētu piegādes ceļus un avotus;
 - samazinātu dominējošā piegādātāja tirgus daļu;
 - palielinātu tirgus likviditāti un efektivitāti.

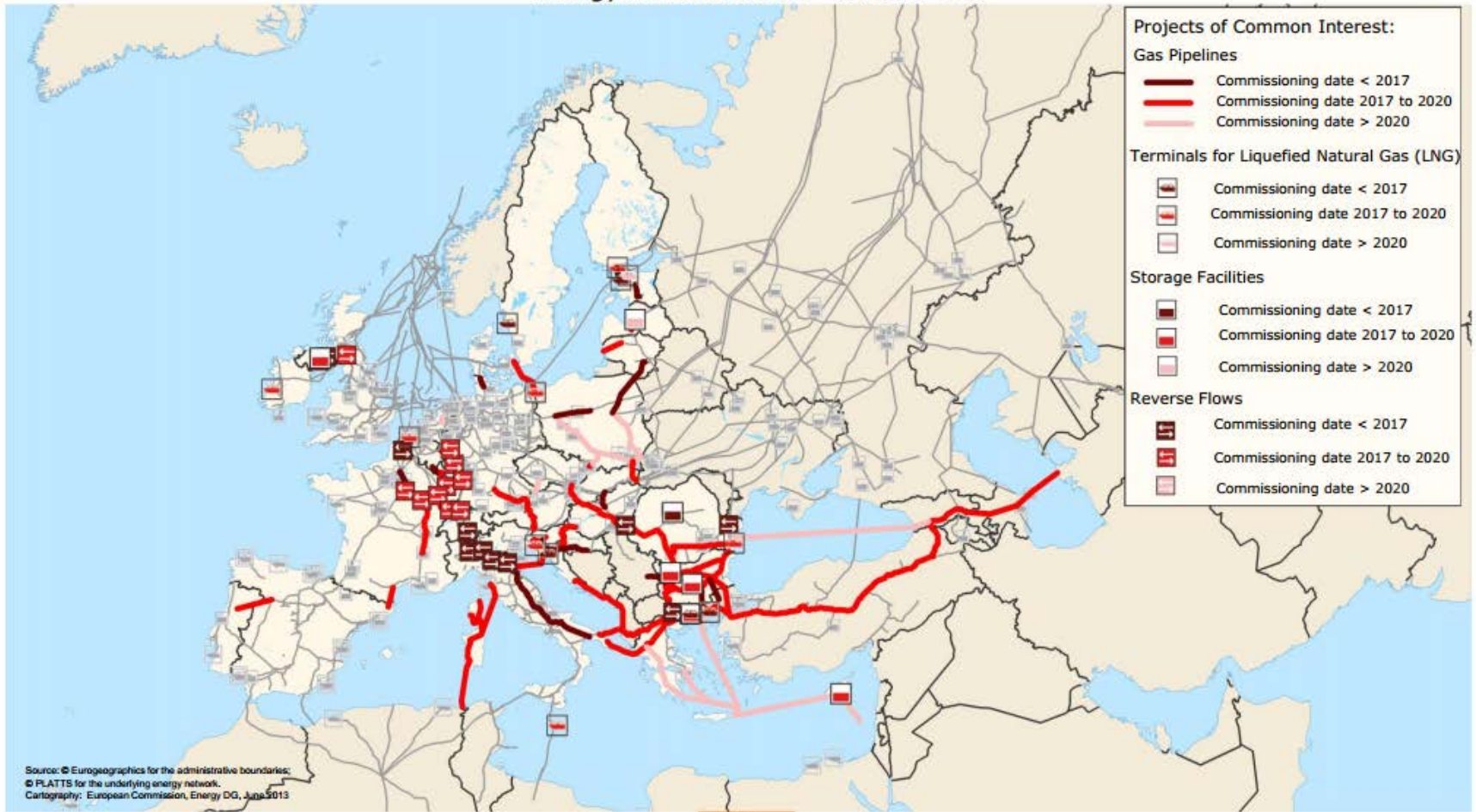
Latvijas dabasgāzes tirgus

- 2011.gada kopējo primāro energoresursu patēriņā dabasgāzes daļa bija 28.6 %
- Dabasgāzes patēriņš 2011.gadā – **1,604 milj. m³**, 2012. gadā **1,508 milj. m³**
- Dabasgāzes apgādes sistēma darbojas bez pārslodzēm (apgādes sistēmai ir apmēram 40% jaudas rezerve)
- *Latvijas dabasgāzes apgādes sistēma nav savienota ar ES kopējo dabasgāzes apgādes sistēmu*
- **Viena piegādātājvalsts Krievija un viens komersants tirgū – AS „Latvijas Gāze”**
- **1997.gada 2.aprīlī noslēgts AS „Latvijas Gāze” privatizācijas līgums.**

Dabaszgāzes infrastruktūras attīstība – ES kopējās intereses projekti

Energy Infrastructure - Natural Gas

Energy

Dabaszgāzes infrastruktūras attīstība

□ Kopēja reģionālā gāzes tirgus radīšana, īstenojot Austrumbaltijas klastera kopējās intereses projektus:

- Polijas-Lietuvas starpsavienojuma būvniecība;
- Lietuvas-Latvijas starpsavienojuma stiprināšana;
- Inčukalna pazemes krātuves modernizācija un attīstība;
- Latvijas-Igaunijas starpsavienojuma stiprināšana un gāzes mērīšanas stacijas izbūve;
- Igaunijas-Somijas starpsavienojuma izbūve (Balticconnector);
- Reģionālā sašķidrinātās dabaszgāzes termināļa izbūve (Somijā vai Igaunijā)

Trešā enerģētikas iekšējā tirgus liberalizācijas pakete – dabasgāzes tirgus

- ❑ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009.gada 13.jūlija Direktīva 2009/73/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz dabasgāzes iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/55/EK atcelšanu
- ❑ Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Regula 715/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi dabasgāzes pārvades tīkliem un par regulas 1775/2005 atcelšanu

Trešā enerģētikas iekšējā tirgus liberalizācijas pakete

Situācijai Latvijā atbilst divas atsevišķas atkāpes no vairākām Direktīvas prasībām, kas piemērojamas atšķirīgos termiņos:

„Izolēta tirgus” atkāpe

Līdz brīdim, kad Latvija būs savienota ar jebkuras dalībvalsts, izņemot Igaunijas, Lietuvas un Somijas, starp savienotu sistēmu.

„Jauna tirgus” atkāpe

Līdz 2014.gadam

Jauns tirgus - pirmā dabasgāzes piegāde ilgtermiņa piegādes līguma ietvaros notikusi pirms mazāk nekā 10 gadiem (LV - 2004.gada 5. aprīlī)

Divu posmu pieeja, ieviešot Direktīvu 2009/73/EK

Jauns tirgus un izolēts tirgus

IZOLĒTU TIRGU IZŅĒMUMA NORMAS	JAUNU TIRGU IZŅĒMUMA NORMAS
<ul style="list-style-type: none">• 4. pants (atļauju izsniegšanas procedūra);• 9. pants (pārvades sistēmu un PSO nodalīšana);• 37. pants (tirgus atvērtība un savstarpīgums); un vai• 38. pants (tiešās līnijas)	<ul style="list-style-type: none">• 4. pants (atļauju izsniegšanas procedūra);• 9. pants (pārvades sistēmu un PSO nodalīšana);• 37. pants (tirgus atvērtība un savstarpīgums); un vai• 38. pants (tiešās līnijas)
	<ul style="list-style-type: none">• 13. panta 1. un 2. punkts (pārvades, uzglabāšanas objektu un / vai SDG sistēmu operatoru uzdevumi);• 14. pants (neatkarīgi sistēmu operatori);• 24. pants (sadales sistēmu operatoru norīkošana);• 25. panta 5. punkts (sadales sistēmas operatora pienākumi attiecībā uz sadales sistēmas balansēšanas noteikumiem);• 26. pants (sadales sistēmu operatoru nodalīšana);• 31. pants (atsevišķa uzskaitē);• 32. pants (trešo pušu pieeja).

Dabaszgāzes tirgus liberalizācijas process

□ 1.posma mērķis:

- trešo personu piekļuves Latvijas dabaszgāzes apgādes sistēmai, t.sk. sašķidrinātās dabaszgāzes sistēmai, nodrošināšana;
- sadales sistēmas operatora nodalīšana līdz 2015.gada 1.janvārim;
- grāmatvedības nodalīšana, nodrošinot, ka iekšējā grāmatvedībā atsevišķi uzskaita dabaszgāzes pārvadi, veic konsolidēto uzskaiti par citām ar dabaszgāzi saistītajām darbībām.

**Ekonomikas ministrijas sagatavotais likumprojekts
«Grozījumi Enerģētikas likumā» Saeimā
sagatavošanā otrajam lasījumam**

Dabaszgāzes tirgus liberalizācijas process

□ 2.posma mērķis:

- pārvades sistēmas operatora nodalīšana no darbībām, kas saistītas ar dabaszgāzes uzglabāšanu, sadali vai tirdzniecību.
- ## □ Efektīvākā PSO nodalīšanas modeļa izvēle:
- neatkarīgs pārvades sistēmas operators;
 - neatkarīgs sistēmas operators;
 - nodalītas īpašumtiesības.

Ekonomikas ministrija izstrādā Latvijas dabaszgāzes tirgus liberalizācijas otrā posma ceļakarti

PALDIES!

Adrese: Brīvības iela 55, Rīga, LV-1519

Tālrunis: 67013101

Fakss: 67280882

E-pasts: pasts@em.gov.lv

Mājas lapa: www.em.gov.lv

Twitter: @EM_gov_lv, @siltinam

Youtube: <http://www.youtube.com/ekonomikasministrija>

